

Webropol-kysely ministeriöiden ja virastojen sisäisille tarkastajille sisäisen tarkastuksen riippumattomuudesta

Kyselyn tuloksia käytetään sisäisen tarkastuksen jaoston alaisen pienryhmän laatimassa selvityksessä, joka koskee sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta. Selvitys valmistuu vuoden 2022 aikana ja se on osa korruption vastaisen strategian toimenpidesuunnitelmaa.

Käsitlemme kyselyssä saatuja vastauksia luottamuksellisesti ja salaamme vastaukset. Annettuja vastauksia ei luovuteta eteenpäin (käyttö rajoitettu, suojaustaso IV, JulkL (621/1999) 24.1 §:n 15 kohta). Kyselyn vastauksia käsittelevät sisäisen tarkastuksen jaoston alaisen pienryhmän jäsenet Elisa Aitta, Heli Iirola, Hannu Kananen, Pasi Ovaska ja Niina Sipiläinen. Kyselyyn lisätietoja antaa Heli Iirola.

Taustatiedot

1. Vapaaehtoinen kysymys: nimi
2. Vapaaehtoinen kysymys: organisaation nimi
3. Pakollinen kysymys: sisäisen tarkastuksen viranomaisresurssit kirjanpitoyksikössä
 - ☐ 1 htv
 - ☐ 2 htv
 - ☐ 3 tai enemmän
 - ☐ Alle 1 htv (organisaatiossa sisäisen tarkastuksen järjestämiseen yhdyshenkilö/koordinaattori)
4. ostopalveluihin varatun resurssin määrä (keskimäärin vuodessa €): (avoin vastaus €)
5. Organisaatio on:
 - ☐ ministeriö
 - ☐ virasto/laitos
6. Kirjanpitoyksikön koko
 - ☐ 0-500 työntekijää
 - ☐ 501-1000 työntekijää

o 1001-5000 työntekijää

o yli 5001 työntekijää

Riippumaton asemoituminen

7. Onko sisäisellä tarkastuksella suora ja rajoittamaton keskusteluyhteys organisaation ylimpään johtoon?

o kyllä

o ei, miksi? (kenttä avoimelle vastaukselle)

8. Mihin sisäisen tarkastuksen toiminto sijoittuu hallinnollisesti organisaatiossa?

o Suoraan kansliapäällikön alaisuuteen

o Suoraan pääjohtajan alaisuuteen

o Muualle, kenen alaisuuteen (kenttä avoimelle vastaukselle)

9. Onko ohjesäännössä määritelty sisäisen tarkastuksen toimivaltuus koskemaan kaikkia kirjanpitoyksikön toimintayksiköitä?

o Kyllä

o Ei, toimivaltuus ei koske: (kenttä avoimelle vastaukselle)

10. Osallistuuko tarkastuspäällikkö/sisäinen tarkastaja esittelijänä päätöksentekoon?

o Kyllä, missä asioissa (kenttä avoimelle vastaukselle)

o ei

11. Koetko, että sisäisen tarkastuksen asemoituminen organisaatiossasi vahvistaa sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta?

o Kyllä

o Ei, miksi? (kenttä avoimelle vastaukselle)

12. Millaisia riskejä olet havainnut sisäisen tarkastuksen asemoitumisesta organisaatiossasi: (avoin kysymys)

13. Mikä vahvistaisi riippumattomuuttasi ministeriössä tai virastossa? (avoin kysymys)

14. Onko vastuullasi jotain muita tehtäviä, jotka voisivat vaikuttaa sisäisen tarkastuksen objektiiviseen tai riippumattomaan tehtävän hoitamiseen?

Kysymykselle seuraava selite: Esimerkkejä sisäisen tarkastuksen vastuulle kuuluvista tehtävistä voisivat olla: riskienhallinnan kehittäminen, riskianalyysit, laadunvarmennukset, jotkin taloushallinnon kontrollit, compliance-toimintoon liittyvät tehtävät, väärinkäytöksiin liittyvät tutkinnat, asiakasvalituksiin liittyvät tehtävät, muut kehittämistehtävät

☐ Ei

☐ Kyllä, mitä? (vaihtoehdon perään avoin kenttä)

15. Onko mielestäsi jotain sisäisen tarkastukseen toimintoon lukeutuvia tehtäväalueita eriytetty jonkin toisen tahon hoidettavaksi organisaatiossa? (Selitteeksi kysymykselle: Esimerkiksi jotain tehtäviä, jotka on selkeästi vastuutettu toisen puolustuslinjan toimijoille.)

* ☐ Ei

* ☐ Kyllä, mitä? (vaihtoehdon perään avoin kenttä)

Toiminnan riippumaton suunnittelu

16. Pystytkö laatimaan tarkastussuunnitelman riskiperusteisesti niin että tarkastusaiheessa kuvataan siihen liittyvät riskit sisäisen tarkastuksen näkökulmasta?

☐ Kyllä

☐ En, koska: (kenttä avoimelle vastaukselle)

17. Pystytkö hyödyntämään oman organisaatiosi riskienarvioinnin työn tuloksia sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa?

☐ Kyllä

☐ En, koska: (kenttä avoimelle vastaukselle)

18. Pystytkö toteuttamaan sisäisen tarkastuksen riskiarvion perusteella määriteltä tarkastusavaruutta, siten, että et ole joutunut jättämään siitä aiheita pois?

☐ Kyllä

☐ En. Olen joutunut jättämään jotain aiheita pois, koska: (avoin kenttä)

19. Oletko havainnut riippumattomuutta uhkaavia riskejä sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa? Mitä? (avoin kenttä)

20. Mitkä asiat tai seikat vaikeuttavat toiminnan suunnittelua? (esim. rajattu pääsy tietoon, puuttuva tieto, tarkastajien yhteistoiminnan puute, pitkään jatkuvat kehityskohteet organisaatiossa)

Raportointi

21. Mille tahoille sisäinen tarkastus säännöllisesti raportoi? (voi valita useita)

o kansliapäällikkö / pääjohtaja / tai muu vastaava

o VTV

o tarkastuskohde

o muu säännönmukainen vastaanottaja, mikä? (kenttä avoimelle vastaukselle)

22. Missä määrin koet julkisuusperiaatteen vaikuttavan julkisten tarkastusraporttien sisältöön ja kieleen? Kysymys ei koske selkeästi salassa pidettävää tietoa

o en lainkaan (vastausvaihtoehdon perään avoin vastauskenttä)

o jossain määrin (vastausvaihtoehdon perään avoin vastauskenttä)

o riippuu aiheen kytkeytymisestä kehityskohteisiin (vastausvaihtoehdon perään avoin vastauskenttä)

o riippuu aiheen poliittisesta herkkyydestä tai median kiinnostuksesta (vastausvaihtoehdon perään avoin vastauskenttä)

o joka kerta (vastausvaihtoehdon perään avoin vastauskenttä)

23. Oletko joutunut muuttamaan tai lieventämään tarkastushavaintoja tarkastusraportilta vastoin tarkastuksen näkemystä? Tai oletko kokenut painostusta tarkastushavaintojen lieventämiseen?

o Kyllä. Jos kyllä, niin kenen toimesta ja miten toistuvasti, muuta tietoa tapahtuneesta: (avoin kenttä)

o En

24. Oletko havainnut sisäisen tarkastuksen raportoinnin järjestämisessä riskejä, kuten riskejä, jotka voisivat heikentää sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden toteutumista? (avoin vastauskenttä)

25. Miten sisäisen tarkastuksen raportointia voisi kehittää? Olisiko valtiohallinnossa yhtenäistettävä raportointia /annettava malli tarkastusraportille?

- Ei
- Kyllä, miksi ja miltä osin? (perään avoin vastauskenttä)

26. Kysymys viraston/laitoksen sisäiselle tarkastajalle: koetko että pääjohtajaakoskevista havainnoista tulisi raportoida ministeriön kansliapäällikölle tai muulle valtiohallinnon viranomaiselle?

- Ei, miksi?
- Kyllä, miksi?

27. Kysymys ministeriön sisäiselle tarkastukselle: koetko että kansliapäällikköä koskevista havainnoista tulisi raportoida muulle valtiohallinnon viranomaiselle tai eduskunnan tarkastusvaliokunnalle?

Sisäisen tarkastuksen tiedonsaantioikeudet:

28. onko ohjesäännössä määritelty, että sisäinen tarkastus saa salassapitosäädösten estämättä tarkastustyön edellyttämät materiaalit?

o kyllä

o Ei

29. Onko sisäisellä tarkastuksella ollut haasteita tietojen saannissa? Rajoitetaanko tietoisesti sisäisten tarkastusten tiedonsaantia?

o ei

o kyllä, missä tapauksissa? (kenttä avoimelle vastaukselle)

30. Jos sisäinen tarkastus on tehnyt tietopyynnön muuhun organisaatioon, esim. toiseen ministeriöön, toisen ministeriön hallinnonalalle, toiseen virastoon, onko tietojen saannissa ollut haasteita? (pl. valtionavustukset)

o Ei ole tehty tietopyyntöjä muihin organisaatioihin

o Ei ole ollut haasteita tietojen saannissa

o Kyllä, mitä?